Skandinaviens Stjerne.

Organ for de Sidste-Dages Hellige.

Sandheden, Kundskaben, Dyden og Troen ere forenede.

Nr. 24. Den 15de September 1893. 42de Aargang.

Aandens Udødelighed.

Af C. C. A. Christensen.

(Sluttet fra Side 359.)

For bedre at illustrere dette tænke man sig sat tilbage i sin første aandelige Prøvestand, og man vilde da se Aanderne i tusindvis tage Afsked med deres Venner og nærmeste Bekjendte, idet de staa i Begreb med at tiltræde deres jordiske Mission. Man kan forestille sig de mange gjensidige Løfter, Formaninger og Ønsker, som ledsage de Bortdragende, men hverken Rejsetøj eller Penge medgives dem; selv Erindringen og de samlede Erfaringer maa lades tilbage, og kun usynlige Ledsagere tillades det at følge dem og vaage over dem fra Vuggen til Graven, for saa vidt de ikke her falde saa dybt, at disse deres beskyttende Engle ikke længere kunne udholde at ledsage dem. Man tænke sig En eller Anden iblandt dem spørge: Hvor skulle vi faa Klæder fra eller hvorledes finde Vejen tilbage fra hin formørkede, faldne Klode, hvorpaa vi nu skulle prøves, og hvor vi tillige skulle lære Noget, som vi ikke kunne lære her? Svaret vilde blive: Klæderne ere allerede færdige, mit Barn, thi man venter Dit Komme, og hvad det angaar at finde Vejen tilbage, saa har Gud ordnet det saaledes, at de, som elske Retfærdighed og Sandhed, ville ogsaa finde disse himmelske Skatte der, skjøndt ofte imellem Synd og Ugudelighed, og det er for, at I skulle lære at kjende Godt og Ondt endnu bedre, at I blive sendte derned. Vi finde disse Kjendsgjerninger under vore almindelige Samfundsforhold. Den Nyfødte har i længere Tid været ivente, og Klæderne ere færdige, og under Herrens Styrelse finde de ædleste Aander ved Evangeliet tilbage til Gud, medtagende de samlede Erfaringer, thi „salige ere de Døde, som dø i Herren herefter. Ja, Aanden siger, at de skulle hvile fra deres Arbejde, men deres Gjerninger følge med dem." (Aab. 14, 13.) Af denne Skildring kan man slutte sig til Aandens Modtagelse, naar den forlader det jordiske Tabernakel. Den er ivente, og Forberedelser ere gjorte for dens Komme til hin, vor næste

Tilværelse efter Døden, ligesom der var gjort Forberedelser for at modtage os, da vi fra vor første Prøvestand som smaa Børn traadte ind i denne.

Aandens Tilværelse som et personligt Væsen, uafhængigt af det jordiske Legeme, er saaledes bevist af den hellige Skrift og med gode Fornuftgrunde, og man kan derfor ikke tænke sig Noget, som kan have dødelige Virkninger paa et saadant Væsen. Der er vistnok i Bibelen talt om en anden Død for de mest Ugudelige af faldne Fornuftvæsener, men det er ikke blevet aabenbaret, hvori en saadan Død bestaar, og det kan derfor ikke udgrundes ved menneskelig Spekulation eller Granskning, eftersom vore Begreber om Død kun ere grundede paa Legemets Opløsning, naar Aanden forlader det; men hvorledes skal man kunne tænke sig, at Livet kan forlade Aanden, saa at den maa dø eller opløses? — Hvad den Almægtige mener med Udtrykket „den anden Død," maa vi derfor lade henstaa ubesvaret, indtil han anser det rigtigt at forklare os det. Gud har lovet os evigt Liv ved sin Søn, vor Herre og Frelser, Jesus Kristus, formedelst Troen paa ham og Lydighed mod hans Befalinger. Frelsens Plan indbefatter alle Mennesker, men vil, som allerede før bemærket, dog alligevel kun gavne dem i Forhold til deres Tro og Gjerninger. „En er Solens Glans, en anden Maanens Glans, en anden Stjernernes Glans; thi en Stjerne overgaar den anden i Klarhed, saaledes er ogsaa de Dødes Opstandelse." (1. Cor. 15, 41. 42.) Jesus siger: „I min Faders Hus ere mange Boliger; men dersom det ikke saa var, havde jeg sagt Eder det. Jeg gaar bort, at berede Eder Sted, og naar jeg er gaaet bort og faar beredt Eder Sted, kommer jeg igjen og vil tage Eder til mig, at hvor jeg er, skulle ogsaa I være." (Joh. 14, 2. 3.)

Mange forskjellige Meninger herske i Verden angaaende Aandens Tilstand efter Døden, men disse Meninger omskiftes ofte og have været underkastede Omskiftelser igjennem alle foregaaende Tidsaldre som en Følge af, at Menneskene ikke have staaet i Forbindelse med deres Fader i Himlen ved Aabenbarelse, men have været overladte til deres egne Gisninger, der ledte dem i mange forskjellige fejlagtige Retninger. Den naturlige Bevidsthed hos Menneskene om et Liv efter Døden gjorde dog stedse Fordring paa Anerkjendelse, men som den Blinde, der føler sig frem i Mørket uden Haab om, at Dagens Lys vil gavne ham, saaledes havde Menneskene famlet i et aandeligt Mørke uden Haab om, at Himlens Lys, Aabenbarelse, vilde give dem Forstand paa deres aandelige Væsen, dets Oprindelse og dets Fremtid, „fra Evighed til Evighed."

Mormons Bog, der har kastet saa meget Lys over mange vigtige Principer, henhørende til Frelsens Plan, har ogsaa i dette interessante Emne bragt os forøget Kundskab. Vi ville derfor anføre, hvad en af Amerikas gamle Profeter derom skriver til sin Søn:

„Nu, min Søn, her er noget mere, som jeg ønsker at sige Dig; thi jeg ser, at Dit Sind er uroligt med Hensyn til de Dødes Opstandelse . . . Se, der er en Tid bestemt, da Alle skulle komme frem fra de Døde, og naar den Tid kommer, ved Ingen, men Gud kjender Tiden, som er bestemt. Og nu, enten der skal være een Tid eller to Tider eller tre Tider, paa hvilke Menneskene skulle komme frem fra de Døde, er lige meget, thi Gud ved alle disse Ting; men det er tilstrækkeligt for mig at

vide, at det forholder sig saaledes, at der er en Tid bestemt, da Alle skulle opstaa fra de Døde. Det er nødvendigt, at der skal være en Tid mellem Døden og Opstandelsen, og jeg vil nu spørge: Hvad bliver der af Menneskenes Sjæle fra denne Dødens Tid til den beskikkede Tid for Opstandelsen? . . .

„Nu, angaaende Sjælens Tilstand mellem Døden og Opstandelsen. Se, det er blevet kundgjort for mig ved en Engel, at alle Menneskers Aander, saa snart de forlade dette dødelige Legeme, ja, alle Menneskers Aander, hvad enten de ere gode eller onde, blive bragte hjem til den Gud, som gav dem Livet, og da sker det, at deres Aander, som ere retfærdige, blive indførte til en lykkelig Tilstand, som kaldes Paradis, en Hvilens Tilstand, en Freds Tilstand, hvori de skulle hvile fra al deres Møje og fra al Bekymring og Sorg o. s. v. Og da skal det ske, at de Ugudeliges Aander, ja, de, der ere onde, skulle vorde udkastede i det yderste Mørke, hvor der skal være Graad, Jammer og Tænders Gnidsel, thi se, de have ingen Del i Herrens Aand, fordi de vælge onde Gjerninger hellere end gode, hvorfor Djævelens Aand foer ind i dem og tog Besiddelse af deres Hus, og dette formedelst deres egen Ugudelighed, eftersom de ere tagne til Fange under Djævelens Vilje.

„Dette er de Ugudeliges Sjæles Tilstand; ja i Mørke og en skrækkelig, frygtelig Tilstand, forventende Guds Vredes heftige Fortørnelse over sig. Saaledes forblive de i denne Tilstand, saa vel som de Retfærdige i Paradis, indtil Tiden for deres Opstandelse." (Almà 40, 1., 4.—7., 11.—14.)

I Lignelsen om den rige Mand og den fattige Lazarus siger Jesus om den Sidstnævnte, at „han blev henbaaren af Englene i Abrahams Skjød," og paa Korset lovede han den bodfærdige Røver, som troede paa ham, „sandelig siger jeg Dig, i Dag skal Du være med mig i Paradis." Dette stemmer saaledes overens med det ovenanførte af Mormons Bog. Vi finde dog endnu ydderligere Bekræftelse ved at læse Følgende: „Thi og Kristus led en Gang for vore Synder, den Retfærdige for de Uretfærdige, at han kunde føre os frem til Gud, han, som vel led Døden efter Kjødet, men blev levendegjort efter Aanden, i hvilken han og gik bort og prædikede for Aanderne, som vare i Forvaring, som fordum vare gjenstridige, der Guds Langmodighed ventede i Noahs Dage, der Arken byggedes, i hvilken faa, nemlig otte, Sjæle bleve frelste i Vandet." (1. Peter 3, 18.—20.)

Disse Aander, som, medens de vare i deres jordiske Legemer, havde været „gjenstridige, der Guds Langmodighed ventede" paa dem i 120 Aar, havde saaledes i omtrent 2400 Aar været i Forvaring i et aandeligt Fængsel eller Fangenskab, men vare endnu, efter denne lange Tids Forløb, fremdeles Fornuftvæsener, som kunde modtage Undervisning, uden hvilket det vilde være taabeligt at tale om, at Jesus „prædikede" for dem. Peter skriver endvidere i det næste Kapitel om det samme Emne Følgende: „Thi derfor er Evangelium forkyndt for de Døde, at de vel skulle dømmes for Mennesker i Kjødet, men leve for Gud i Aanden." (1. Peter 4, 6.) Jesus siger: „Sandelig, sandelig siger jeg Eder: den Time kommer, ja er nu, da de Døde skulle høre Guds Søns Røst, og de, som den høre, skulle leve; thi ligesom Faderen har Livet i sig selv, saaledes har han og givet Sønnen at have Livet i sig selv, og har givet ham Magt, ogsaa at holde Dom, efterdi han er Menneskens Søn. Forundrer Eder ikke herover; thi den

Time kommer, paa hvilken alle de i Gravene skulle høre hans Røst, og de skulle gaa frem, de, som have gjort Godt, til Livsens Opstandelse; men de, som have gjort Ondt, til Dommens Opstandelse." (Joh. 5, 25.—29.) Derfor siger Paulus: „Han opfoer til det Høje, bortførte Fanger og gav Menneskene Gaver." (Eph. 4, 8.)

Dette herlige Princip er noget af det Skjønneste, som Gud har aabenbaret til Menneskene, baade i ældre og nyere Tider, og skjøndt vi finde de anførte Skriftsteder i alle Bibler, saa har dog den saakaldte orthodokse Kristenhed liden eller ingen Forstand paa deres simple, men overordenlig vigtige Mening. Man har saa længe indbildt sig, eller ladet sig indbilde, at Dødsdagen var Domsdagen for hvert enkelt Menneske; at der kun var een Himmel og eet Helvede, og at Menneskene efter Døden straks vare evindelig hjemfaldne enten til det ene eller til det andet af disse to Steder; at Sjælen var et formløst, umaterielt Væsen, uden nogen som helst Lighed med det, den en Gang var her paa Jorden, og deres indbildte Himmel var omtrent af samme Beskaffenhed, idet Sjælene, som efter deres Mening ere uden Form, Substans eller Udseende, efter Døden skulde svæve om i en umateriel Himmel, hvor Gud havde sin Trone, som dog ikke bestod af Noget, der i mindste Maade lignede faste Bestanddele, og der skulde disse umaterielle, formløse Væsener synge og spille paa Harper eller svinge Palmegrene i al Evighed.

Det sekteriske Helvede synes lidt mere naturligt, idet en brændende Sø af Ild og Svovl har nogen Lighed med en Vulkan efter en storartet Maalestok; men den blotte Tanke om, at Størstedelen af Menneskenes Sjæle skulde finde sit evige Opholdssted der, bringer det følsomme Menneske til at gyse og Fornuften til at binde for Øjnene. Det har derfor været en af de største Anstødsstene for tænkende Mennesker og Menneskevenner og den Jordbund, hvori Gudsfornægtelse har fundet sin væsentligste Næring. Disse urimelige Begreber om Livet efter Døden og om Himlen og Helvede ere baade ubibelske og ufornuftige og derfor usande.

Naar Mennesket dør, bliver det, ligesom ved sin Indtrædelse eller Fødsel i denne Verden, modtaget af dem, som hinsides Sløret vente paa det i Dødstimen. De Gode blive ligesom Lazarus førte til et lykkeligt Sted eller Paradis, de Onde ville, ligesom den rige Mand, befinde sig i Pine, men ikke i nogen Sø med brændende Svovl. Aanderne ville dog være sig deres forrige, her i Livet udførte Handlinger fuldkommen bevidste, thi der er skrevet, at „deres Gjerninger skulle følge med dem," og „salige ere de Døde, som dø i Herren." Naar de Ugudelige ere henviste til et Forvaringssted, ligesom de Aander, der vare gjenstridige i Noahs Dage, og med en frygtelig Bevidsthed om deres Synd og Gjenstridighed, vil dette være Helvede nok, især under den pinlige Uvished om deres endelige Skjæbne, som venter dem senere, naar de skulle modtage deres Dom. Der er en første Opstandelse, og der er tillige en anden Opstandelse, men der er et Tidsrum af et Tusinde Aar imellem. „Salig og hellig er den, som har Del i den første Opstandelse . . . . Men de andre Døde bleve ikke levende igjen, indtil de Tusinde Aar fuldendtes."

De, som ere gjenstridige nu, ville sandsynligvis, ligesom de Gjenstridige i Noahs Dage, komme til at vente længe, inden de atter faa Noget at høre om Frelsens Plan, eller før Evangeliets Forkyndelse vil tænde Haabets Fakkel

i deres mørke Opholdssted, hvor der er Graad og Tænders Gnidsel.

Der er dog et umaadeligt stort Antal Aander, som aldrig i deres jordiske Prøvestand have hørt Evangeliet og derfor ikke kunne dømmes som gjenstridige. Baade de oplyste og uoplyste Hedninger i de forskjellige Tidsaldre ere saaledes hendøde i Uvidenhed om Guds aabenbarede Vilje, og dog er det historisk bevisligt, at der selv blandt dem levede mange ædle Karakterer, ikke at tale om de utallige Børn, som ere døde, og som ifølge den sekterisk-orthodokse Tro Alle skulde til dette frygtelige Helvede uden det mindste Haab om nogensinde at faa Ende paa deres Kvaler. Den almægtige Gud, som er vor Fader, der bor i Himlen, er dog, lykkeligvis for os, af en ganske anden Karakter. Han er retfærdig, vis, god og barmhjertig, og han har derfor Omsorg for alle sine Børn og interesserer sig for dem under alle Forhold og Omstændigheder. Derfor sagde Jesus: „Naar jeg bliver ophøjet, vil jeg drage Alle til mig." Derfor trøstede han den bodfærdige Røver paa Korset, og derfor gik han og „prædikede for Aanderne, som vare i Forvaring," som, skjøndt dømte eller ansete som fortabte af Mennesker i Kjødet, dog skulde leve for Gud eller opnaa Frelse ved Evangeliet i Aandernes Verden. „Hvad monne de ellers gjøre, som døbes for de Døde, dersom de Døde aldeles ikke oprejses?" (1. Cor. 15, 29.)

Mange ville sandsynligvis forbauses over de Resultater, som vi ere komne til ved vore meget indskrænkede Undersøgelser angaaende dette vigtige og interessante Emne, men denne Forbauselse vil snart forandres til usigelig Glæde ved at komme til den faste Overbevisning om, at disse skjønne Principer i Saliggjørelsens store Værk ere evige og naturlige Sandheder, og ligesom den Blinde, der faar sit Syn, først vil forbauses, men siden frydes ved Synet af det, som før forekom ham aldeles ufatteligt, saaledes vil den ærlige, fordomsfrie Sandhedssøger fryde sig ved at komme til Kundskab om, hvad og hvem han er, ved at lære, at Gud er hans Fader, og at alle Mennesker ere den Højestes Sønner og Døtre; at dette Forhold mellem Gud og os er evigt, og at vi ere og altid ville være individuelle Fornuftvæsener, enten vi ere i denne eller en hvilken som helst anden Sfære — i dette Liv eller det tilkommende; at Aanden eller Sjælen er et udødeligt, uopløseligt, evigt Væsen, som har baade Form, Udseende og Evner saa vel som Tilbøjeligheder og Nydelser og derfor er i Stand til at føle, tro, elske, sørge eller glæde sig, eftersom den stilles i forskellige Omstændigheder og Omgivelser, enten den er i det jordiske Legeme eller udenfor det, kort sagt ved at faa det rette Begreb om

Aandens Udødelighed.

Tankesprog. Den Kjærlighed, som aldrig giver sig tilkjende, kan være baade ædel og dyb, men den er ikke af nogen praktisk Værdi.

— Det vilde være bedrøveligt, om vi skulde blive saa optagne af at opsøge det fortabte Faar, at vi skulde forglemme Lammene. — Spurgeon.

— Den ædleste Gave, en Person kan skjænke Efterverdenen, er en god Karakter.

Den 15de September 1893.

Til de Hellige.

Det er meget nødvendigt, at vi fra Tid til anden blive paamindede om de Pligter, der paahvile os — Medlemmerne i Kirken saa vel som dem, der bære en Grad af Præstedømmet.

I sidste Numer af „Stjernen" henvendte vi os med nogle Paamindelser til Missionærerne, og vi ere forvissede om, at de med Glæde og den største Beredvillighed ville rette sig efter dem. Det er i Dag vor Hensigt at sige nogle Ord til de Hellige i disse Lande: Herren fordrer, at ogsaa I skulle anstrænge Eder for at fremme Guds Værk, som han har gjengivet til Jorden i denne vor Tid. Kan Nogen, som ikke selv har prøvet det, tilfulde forestille sig, hvilke Opofrelser og Selvfornægtelser den lægger for Dagen, som forlader Hustru, Børn, Hjem og Venner — Alt, hvad der bidrager til at gjøre hans Liv i Zion saa behageligt — for at gaa ud til en kold og utaknemmelig Verden og forkynde Jesu Evangelium? Nej! Man kan maaske danne sig et svagt Begreb derom, men hvor stor en Forsagelse det i Virkeligheden er, kan Ingen forstaa uden selv at prøve det.

Det er kun ved Herrens Bistand og ved den Helligaands opmuntrende Indflydelse, at Missionærerne ere i Stand til at udføre det, som de blive kaldte til, og enhver nok saa liden Hjælp, som rækkes dem, er velfortjent. De, som yde Herrens Tjenere nogen som helst Bistand og Hjælp, ville aldeles ikke tabe Noget derved, men det vil tværtimod blive dem til stor Velsignelse. Herren siger i en Aabenbaring til Profeten Joseph Smith og seks Ældster desangaaende: „Hvo, som modtager Eder, hos ham vil jeg ogsaa være . . . Hvo, som annammer Eder, annammer mig, og de Samme ville give Eder Føde, Klæder og Penge; og den, som giver Eder Føde eller Klæder eller Penge, skal ingenlunde miste sin Løn, og den, der ikke gjør det, er ikke min Discipel. Herpaa skulle I kjende mine Disciple." (Lærdommens og Pagtens Bog 4de Stykke, 15de og 16de Vers.) Ogsaa siger han: „Hvad I have gjort mod een af disse mine mindste Brødre, have I gjort mod mig." (Matt. 25, 40.)

Kjære Søskende, naar derfor Missionærerne komme til Eders Hjem — maaske en sen Vinteraften — forfrosne, hungrige, trætte og modfaldne, gjør da, hvad Godt I kunne, for dem, og Gud vil velsigne Eder derfor.

Der er ogsaa andre Maader, hvorpaa de Hellige kunne bistaa Missionærerne, saasom ved at hjælpe dem til at faa Steder, hvor de kunne afholde Forsamlinger, ved at hjælpe dem at synge i disse og i deres stille Sind bede for dem, medens de tale. „En Retfærdigs Bøn formaar Meget, naar den er alvorlig." Vi kunne af egen Erfaring bære vort Vidnesbyrd om, at vi mange Gange have følt Kraft og Styrke formedelst de Bønner, som oprigtige Søskende have opsendt til Gud for os, medens vi have talt til Fremmede om Evangeliet.

Herrens Hensigt med at sende sine Tjenere ud i Verden er at prøve denne, medens den paa samme Tid bliver advaret for de Straffedomme, som følge Forkastelsen af Evangeliets Principer. Derfor siger Herren i den forud citerede Aaben-

baring: „Ve, siger jeg atter, det Hus, den By eller Stad, som forkaster Eder, eller Eders Ord, eller Vidnesbyrd om mig."

Sluttelig ville vi henlede de Helliges Opmærksomhed paa Nødvendigheden af at samle deres Slægtregistre. De kunne meget lettere og med mere Paalidelighed selv forskaffe sig dem end stole paa, at Andre ville gjøre det for dem. Netop nu er Tiden til dette Arbejde, og de, som ikke udføre disse Pligter, medens Lejligheden gives dem, ville maaske en Gang i Tiden, naar de ere samlede hjem til Zion, bebrejde sig selv deres Ligegyldighed og Forsommelse.

Nogle kunne maaske sige: Vi have kun Navnene paa faa af vore Afdøde, og det ser ud, som om det var umuligt at faa Oplysning om Flere. Til Saadanne ville vi sige: Begynd med at nedskrive de Navne o. s. v. paa Eders afdøde Slægtninge og Venner, som I ere eller kunne komme i Besiddelse af, og Herren vil maaske aabne en Udvej for Eder, saa at I kunne opnaa bedre Resultater, end I for Nærværende forvente.

Maa Evangeliets Aand være rigeligt udgydt over Enhver, som adlyder dets Love; maa vi Alle stræbe fremad mod det herlige Maal, vi tragte efter, og maa vi trofast tjene den Herre, som altid er saa god imod os!

Afløsning og Beskikkelse.

Ældste C. J. Christensen løses fra at arbejde i Christiania Konference og beskikkes til at arbejde i Kjøbenhavns Konference.

C. A. Carlquist,
Præsident over den skandinaviske Mission.

Ældste Pehr Bjørklunds Død.

Det er atter vor sørgelige Pligt gjennem „Stjernen"s Spalter at meddele de Hellige, at en af Evangeliets Forkjæmpere har maattet slutte sin Virksomhed i denne Verden for, iført Præstedommets Harnisk, at fortsætte sit store Arbejde i Aandernes vidtstrakte Boliger. Denne Gang er det

Ældste Pehr Bjørklund.

Ældste Bjørklund var født i Onnestad, Sverig, den 30te Januar 1833; han annammede Evangeliet og blev døbt i Ljungby den 7de Juli 1879, emigrerede til Utah den 5te Juli 1880 og har siden sin Ankomst dertil været bosat i Provo, hvor han boede, da han blev kaldet til at gaa paa Mission til sit Fødeland; han forlod sin aldrende Hustru og sine Børn og tiltraadte sin Rejse, lidet anende, at han saa dem for sidste Gang i dette Liv. Han ankom til Kjøbenhavn den 12te December 1891 og blev kaldet til at arbejde i Skaane Konference, hvor han siden har arbejdet, i længere Tid i Kristianstads Gren og senere i Helsingborgs Gren; han har i den Tid vundet sine Søskendes fuldstændige Fortrolighed og mange Venner for den Sag, han repræsenterede. Han var en ældre Mand, noget over

60 Aar, men desuagtet meget rask og ihærdig og fandt ingen Moje for svær, naar Lejlighed gaves for ham til at bære Vidnesbyrd om Evangeliets Sandhed.

Broder Bjørklund havde i Forening med Ældste Ludvig Hansen været ude paa Landet og holdt Forsamling den 20de August. Efter Forsamlingens Slutning klagede han over, at han ikke var saa rask som sædvanlig, hvorfor de Begge udsatte Tilbagerejsen til Helsingborg til den 23de. Broder Bjorklund blev efter Hjemkomsten svagere, og da han i flere Aar havde lidt af Brok, hvilket foraarsagede Smerterne, besluttede han at søge Læge, og efter dennes Raad kom han paa Hospitalet den 26de. Da Broder Hansen den følgende Dag vilde besøge sin syge Medarbejder, blev det ham nægtet, og man meddelte ham, at Broder Bjørklund havde undergaaet en Operation og var for svag til at modtage Besøg den Dag. Da Broder Hansen ikke havde mindste Anelse om, at der skulde blive Tale om en Operation, kunne vi bedre tænke os end forsøge paa at beskrive hans Overraskelse ved at høre dette; men den blev endnu større, da han tidligt næste Morgen den 28de August atter vilde besøge sin syge Broder og fandt, at denne var død nogle faa Timer før hans Ankomst. Helt bestyrtet over den aldeles uventede, sørgelige Nyhed skyndte han sig at meddele den til sin Konferencepræsident, og denne meddelte den straks til Hovedkontoret.

Efter først at have sendt Telegram til Præsident A. H. Lund i Liverpool afrejste Præsident C. A. Carlquist, ledsaget af Ældste Adam Petersen af Kjobenhavns Konference, til Helsingborg og begyndte straks at træffe Forberedelser til Begravelsen. Broder Bjørklund blev iført sin præstelige Dragt og lagt i en rummelig, smuk Kiste; et af de bedst beliggende Gravsteder paa den nye Kirkegaard blev kjøbt, og den 1ste September Kl. 10 om Formiddagen samledes de Hellige ved Graven. Nærværende vare Missionspræsident C. A. Carlquist, Ældste Adam Petersen fra Kjøbenhavns Konference, P. T. Rundquist, Præsident over Skaane Konference, samt Ældste Ludvig Hansen, Levi Persson, Geo. W. Johnson, Nels Manson, A. G. Bolander, Nils Sandberg, de Hellige i Helsingborg og nogle Venner. Præsident Carlquist holdt en kort Tale og formanede blandt Andet de Hellige til ikke at glemme Graven, men pryde den med en Krands eller Blomst en Gang imellem, hvorefter Præsident Rundquist indviede Graven som et Hvilested for Broder Bjørklunds jordiske Legeme indtil den første Opstandelses Morgen. Alt var tyst og stille, og Alle forlode Graven med beroligede Følelser og dyb Taknemmelighed mod Herren, som gav dem Styrke og Kraft til at udføre en saa sørgelig Pligt.

Maatte Gud, Naadens og Trøstens Gud, velsigne den aldrende Hustru, hvem det ikke forundtes at modtage sin Mands sidste Ord og at skue hans livløse Legeme; maatte hun være trofast indtil Enden og paa Opstandelsens skjønne Dag atter forenes med den Mand, hun elskede her i Verden.

Luften som Livskilde.

(Sluttet.)

Taage.

Enhver ved, at man i koldt Vejr kan se sin Aande som en lille, kegledannet Sky, der med sin hvidlige, plumrede Farve let adskilles fra den omgivende Luft.

Det er ogsaa vel bekjendt, at naar man en kold Vinterdag lukker et Vindu op i et ophedet Værelse, en Balsal, Forsamlingssal eller sligt, trænger der en tung og tæt Sky ind, selv om Luften er ren og klar uden for.

Disse to simple Kjendsgjerninger lære os, hvorledes Taage bliver til: En varm og fugtig Luft støder sammen med en koldere. Idet de blandes, afkjøles den varme Luft saa meget, at den ikke mere kan bære sin Fugtighedsbyrde i Dampform. Saa fortættes Dampen og danner en Uendelighed af smaa, fine Vandblærer. Det er Taagen.

Naar Østenvinden i nogen Tid har sendt sin Frost over os, stivnet Jorden, dannet Is paa Vandet og gjennemtrængt Alt med Kulde, hænder det undertiden, at Vejret pludselig slaar over til Tø. Det er Vinden, der er sprunget over i Vest og bringer os Atlanterhavets varme, fugtige Luft. Den stryger hen over den frosne Jord og blander sig med Østens Kulde. Herved afkjøles den, naaer sit Dugpunkt, Dampen fortættes, og det bliver Taage.

Hvem har ikke set Søer, Moser og Enge dampe en Sommeraften med klar Himmel efter en varm Dag. Det er ogsaa Taage. Tæt, lys og glat ligger den over Engen som Vandspejlet over en Sø. Stryger et Vindpust hen over den, rulles den ud i lange Slør, bølgende Gevandter og fantastiske Skikkelser, der svæve hen over den bløde Flade. Det er Elverpigerne, der danse, siger gammel Folketro. Og denne Taage kan dannes Aften efter Aften og holde sig hele Natten. Morgensolen jager „Elverpigerne" paa Flugt.

Den bliver til paa følgende Maade:

Baade Vand og Jord ere om Dagen blevne stærkt opvarmede af Solstraalerne. Men nu gaar Solen ned, Land og Vand udstraale deres Varme uden at faa Erstatning. Jorden med sine mange Ujævnheder og sin høje Plantevækst afgiver mere Varme og afkjøles derfor hurtigere end det glatte Vand og den jævne, fugtige Eng, hvorfra Fordampningen er saa stærk, at det laveste Luftlag kommer nær sit Dugpunkt. Luften over Vand og Eng paa den ene og Land paa den anden Side er altsaa forskjellig baade med Hensyn til Fugtighed og til Afkjøling. Og denne Forskjel afføder et Vindpust, saa svagt, at man neppe mærker det, omtrent som naar Døren aabnes mellem to ulige opvarmede Stuer, men dog stærkt nok til at føre den kolde Luft hen over Vandet. Derved afkjøles den damptunge Luft, kommer under sit Dugpunkt, og der dannes Taage.

Overalt paa Jorden er der Fugtighed i Luften, overalt kan denne blive afkjølet — overalt er der altsaa Mulighed for Taagedannelse. Men den er langt fra lige hyppig i alle Egne. De varme Lande have mindst Taage, fordi Afkjølingen der sjælden er stærk nok til at bringe Luften ned til Dugpunktet. I de middelvarme Lande, hvor kolde Vinde hyppig blæse, afkjøles Luften tidt nok til Dugpunktet, og i Polarlandene endelig, hvor Temperaturforskjellen mellem Dag og Nat, Sommer og Vinter og mellem Luft og Vand er saa uhyre stor, kan Taagen holde sig Uger igjen-

nem. Og saa tæt og langvarig, som den er, skrækker den Sømanden langt mere end Storm og Isbjerge — den gjør ham hjælpeløs — den blinder ham.

I London og andre store Fabrikbyer ved Flod eller Hav blander Taagen sig med Røg og Sod fra Hundredtusinder af rygende Skorstene. Baade Røg og Sod opsuge begjærlig Fugtigheden, og denne vaade, skidne, klæbrige Masse fylder Luften, saa Gasblussene blive usynlige, og Folk løbe Panden mod hverandre, styrte over Trappetrin eller falde i Vandet. I en saadan ægte londonsk Taage aner Ingen, hvor han er; han gaar som med Bind for Øjnene, og kommer han 10 Skridt bort fra sin egen Gadedør, kan han ikke finde den igjen. Den mest Skarpsynede er lige saa hjælpeløs som den Blinde, al udendørs Travlhed standser, den flittige Arbejder maa stikke Hænderne i Lommen ligesom Dagdriveren. Og saa overtrækker denne gule, sodede Taage Alt, gammelt og nyt, kjønt og grimt, med sit vaade, slimede Snavs: Paladsets Marmor og Porfyr og Rønnens forvitrede Mursten, Nelden og Rosen, Resedaen og Mælkebøtten — Altsammen giver det smudsige Hænder, naar man rører ved det.

Gaar man saa op i et Taarn, paa en Bakke eller et andet Sted, der rager op over Taagen, ser det ud, som der var bredt et jordslaaet Liglagen over det Hele — over Huse og Mennesker, Travlhed, Sorg, Glæde, Haab og Skuffelse. Der er ganske stille. Man kunde tro, Byen var sunket ned i en Kirkegaard. Hist og her rækker en Skorsten, et Taarn, et Spir eller Gavlen af et Hus op over Taagen. Det er Gravsten og Monumenter paa denne Kirkegaard.

En Taage, der er godt kjendt i Vestjylland, er Havgusen. Vesterhavets Vand er forholdsvis varmt og fordamper stærkt. Blæser der en varm Vind hen over det, kan den optage Fordampningen, men slaar Vinden saa over fra varm til kold, fortættes Dampen til den Taage, der kaldes Havgus. Den kan holde sig længe, men føres den ind over det af Solen opvarmede Land, vil den lidt efter lidt sprede sig og opløses til Damp.

En anden, ikke mindre kjendt Taage er den, der danner sig over Havet, naar det falder ind med stærk Kulde og stille Vejr. Vandets Varme er her betydelig højere end Luftens, saa at de Dampe, der opstige fra det, straks fortættes. Forunderligt nok er det i denne Kulde at se Havet dampe som lunkent Vand i almindelig Stuevarme. Jo større Forskjellen er mellem Luftens og Vandets Temperatur, des tættere bliver ogsaa Taagen.

Skyer, Regn, Sne og Hagl.

Dug og Taage dannes ved Jorden. Men naar Dampen fortættes i de koldere, højere Luftlag, bliver den synlig i en anden Form: som Skyer. Baade disse og Taagen ere fortættede Vanddampe, de forskjellige Navne afhænge af, i hvilket Luftlag Fortætningen finder Sted. Saaledes bliver da Skyen en højt svævende Taage og Taagen en paa Jorden hvilende Sky.

Hvorledes opstaar nu en Sky?

Overalt, hvor de lave Luftlag blive stærkt opvarmede, fremkommer der en opadstigende Luftstrøm paa samme Maade, som vi se det over et Baal eller en tændt Lampe. Naar denne Strøm kommer op i højere, mindre tætte og langt koldere Luftlag, vil den udvides, fordi den nu er under et svagere Tryk. At den udvider sig, vil sige, at dens Dele fjærnes fra hverandre. Dette er et Arbejde, og den

Kraft, der leverer det, er en Del af Luftstrømmens egen Varme. Idet denne omsættes til Arbejde, gaar den tabt for Luften som Varme paa samme Maade, som vi saa med den bundne Varme ved Fordampningen. Herved og ved Berøringen med de kolde Omgivelser afkjøles Luftstrømmen, og kommer den ned til sit Dugpunkt, dannes Skyen. Hvis nu dette Forhold udviklede sig uhindret, vilde Afkjølingen, og med den altsaa Skydannelsen, blive overordentlig voldsom. Men der er en anden Kraft, som virker i modsat Retning. Det er den bundne Varme, der frigjøres ved Dampens Fortætning og altsaa virker opvarmende. Men fuld Erstatning giver den ikke. Resultatet bliver saaledes Afkjøling.

Men Skyen kan ogsaa dannes paa anden Maade.

Den Vind, der blæser ved Jordens Overflade, drager nemlig ej al Tid samme Vej som den, der blæser højere oppe. Luften kan bevæge sig i vandrette Lag, der hver gaar i sin Retning. Det kan endog hænde, at to Lag, der ligge umiddelbart over hinanden, bevæge sig i stik modsatte Retninger. En Iagttagelse af Skyernes Drift vil overbevise os herom. Hænder det nu, at Luftmasser af forskjellig Varmegrad blandes sammen, kan Skyen dannes. Dette vil saaledes ske, naar en varm, fugtig Luft blandes med en kold. Kommer paa den anden Side en Sky ind i varm, tør Luft, opløses den til Damp og forsvinder.

En opadstigende Sky vokser, jo højere den naaer, en synkende svinder ind, fordi den i forste Fald kommer i koldere, i andet Fald i varmere Luft. Foregaar Skydannelsen højt oppe, hvor Luften er meget kold, fryse Vanddelene under Fortætningen, og Skyen kommer da til at bestaa af Isnaale.

Men hvorledes er det muligt, at en Sky kan svæve i Luften? Baade Vandblærer og Isnaale ere jo tungere end den; man skulde altsaa tro, Skyen maatte følge Tyngdens Love og synke nedad. Men det maa betænkes, at baade Vandblærer og Isnaale have en i Forhold til deres Tyngde meget stor Overflade, hvorved Luften kommer til at yde betydelig Modstand mod deres Fald. Dertil kommer, at dette direkte modvirkes af den opstigende Luftstrom, Skyerne i de fleste Tilfælde skylde deres Tilværelse.

Regn, Sne og **Hagl** ere et videre Stadium i den ved Afkjøling fremkaldte Fortætning af Skyens smaa Vanddele. De løbe sammen og danne efter Omstændighederne Draaber eller Iskrystaller. Og idet den kolde Draabe eller Krystal synker ned gjennem de lavere liggende, varmere Luftlag, afkjøler den disse, deres Vanddampe fortættes, Taageblærerne briste, Draabe slutter sig til Draabe, og Regnen, der forlod Skyen som en fin Støvregn, kan blive en skyllende Plaskregn med Straaler som Snore, inden den naaer Jorden.

Det er ikke Skyen alene, men hele Atmosfæren, der regner.

Naar Vandet af en eller anden Grund bliver afkjølet til Frysepunktet, kan det i Almindelighed ikke bevare sin flydende Tilstand, men forvandles til Is.

I Luften dannes Isen ogsaa, naar Fortætningen af Vanddampene foregaar ved en Temperatur under Nul Grader. Den naaer Jorden som **Sne** eller **Hagl**, alt efter de Omstændigheder, hvorunder den bliver til, og efter Beskaffenheden af de Luftlag, den i sit Fald maa passere.

De fine, hvide Skyer, der om Sommeren svæve højt oppe i Luften, bestaa af Isnaale eller fin Sne. Snefnuggene dannes i Luftlag, der ere

Jorden langt nærmere. Lette og fjeragtige, som de ere, svæve de langsomt nedad, skiftende Retning og Faldlinje for hvert Vindpust, der møder dem.

Et Snefnug, der dannes i rolig Luft, har en regelmæssig smuk Bygning. Det bestaar af fine Isnaale, ordnede og grupperede til en sekstraalet Stjerne. Hver Straale er frynset med Rækker af smaa Iskrystaller, der give den Udseende som en Fjer. Ogsaa er der, hvor sammensat og forskjellig Fnuggets Bygning end ellers kan være, altid samme Rum mellem Straalerne — en Vinkel paa 60 Grader.

Man siger, Sneen er hvid. Egentlig er dette ikke rigtigt.

Undersøger man et enkelt Fnug forsigtig, viser det sig, at hver af dets utallige smaa Krystaller er gjennemsigtig og farveløs som et Glasprisme paa en Lysekrone, men ligesom det i Stand til at bryde Lyset i en Mængde Farver: rødt, gult, violet o. s. v. Det er Sammensmeltningen af alle dem, der danner den hvide Farve.

Naar Luften er meget kold, falder Sneen i ganske smaa Fnug, næsten som et hvidt Pulver. De store Fnug dannes, naar Temperaturen er nær Frysepunktet. Deraf Benævnelserne Frostsne og Tøsne.

Sneens Nytte er vel bekjendt. Den er en slet Varmeleder. Derfor hindrer den Jord og Planter i at afgive deres Varme, og Frosten stænger den ude fra dem. Under et Snedække paa faa Tommers Tykkelse holder Vintersæden sig frisk og grøn, og Mulden bevarer sin Blødhed, paa samme Tid som Jorden faa Skridt derfra, hvor Vinden har føget Sneen bort, kan være frossen i en Fods Dybde.

Hagl er Sne- eller Iskrystaller, der falde ned fra Skyerne. Sædvanlig ere Haglkornene smaa, hvide, afrundede og dannede af flere Lag. Undertiden antage de Krystalformer med skarpe Kanter og glatte Flader. De kunne naa en Størrelse som Hønseæg, og naar de under deres Fald støde mod hverandre, kunne de fryse sammen til store uregelmæssige Isklumper.

Man ved ikke med Sikkerhed, hvorledes de opstaa, men det antages almindelig, de fremkomme ved en stærk Luftstrøm, der med stor Voldsomhed driver en damprig Atmosfære til Vejrs.

Et stærkt Haglvejrs Virkninger kjendes af dets Spor: Saarede Mennesker og Dyr, ødelagte Sædemarker, forpiskede Skove med knækkede Grene, og sønderslaaede Tage. — Studenters. Smaaskr.

Notits.

De af vore Abonnenter, som mulig maatte mangle enkelte Numre af „Skandinaviens Stjerne", 42de Aargang, kunne erholde disse paa „Stjernen"s Kontor ved straks at rekvirere.

Ligeledes kunne fuldstændige Eksemplarer af „Stjernen"s 41de og 42de Aargang, indbundne eller uindbundne, erholdes samme Sted.

Indhold.

Kjøbenhavn.

Udgivet og forlagt af C. A. Carlquist, Sankt Pauls Gade 14, 1ste Sal.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen).